

**DECIZIA Nr.895
din 17 decembrie 2015**

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.641 și art.666
din Codul de procedură civilă**

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.20 și pct.29 din Legea nr.138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, excepție ridicată de Liana-Corina Alexan și Maria Alexan în Dosarul nr.24522/271/2014 al Judecătoriei Oradea – Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.953D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent șef referă asupra faptului că partea Petre-Vasile Șerbănescu a depus un punct de vedere prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, se arată că nu este încălcat accesul liber la justiție al persoanei și că încuviințarea executării silite este supusă controlului de legalitate al instanței judecătorești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr.24522/271/2014, **Judecătoria Oradea – Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.20 și pct.29 din Legea nr.138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe**, excepție ridicată de Liana-Corina Alexan și Maria Alexan într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare formulată împotriva executării silite pornite, la cererea creditorului, de către executorul judecătoresc în temeiul unui titlu executoriu reprezentat de un contract de împrumut cu garanție imobiliară autentificat, investit cu formulă executorie. Investirea cu formulă executorie a contractului de împrumut cu garanție imobiliară a fost realizată prin încheierea din 12 noiembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Oradea, iar cererea de executare silită a fost formulată la 20 noiembrie 2014, dată la care executorul judecătoresc a și încuviințat executarea silită.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, se susține că posibilitatea declanșării imediate a procedurii executării silite odată cu investirea titlului executoriu cu formulă executorie încalcă principiile de drept care delimitează procedura investirii cu formulă executorie de cea a încuviințării executării silite. O asemenea posibilitate stabilită prin textele legale criticate este în

contradicție atât cu art.622 alin.(1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la îndeplinire de bunăvoie, cât și cu art.638 alin.(1) din Codul de procedură civilă, dispoziții care nu obligă trecerea în mod imperativ și obligatoriu la pornirea executării silite odată cu învestirea cu formulă executorie.

7. De asemenea, autorii excepției sunt nemulțumiți de faptul că contestația la executare formulată nu suspendă executarea silită pornită de către executorul judecătoresc, instanța judecătorească neputând cenzura legalitatea încheierii de încuviințare a executării silite mai înainte ca aceasta să își producă efectele juridice.

8. Cu privire la art.I pct.29 din Legea nr.138/2014, se arată că prin competența acordată executorului judecătoresc de a încuviința executarea silită, pe de o parte, se conferă acestuia puterea unei instanțe judecătorești, contrar art.124 și 125 din Constituție, iar, pe de altă parte, acesta devine o instanță extraordinară în sensul art.126 alin.(5) din Constituție. De asemenea, se apreciază că textul criticat încalcă accesul liber la justiție, precum și dreptul la apărare al debitorului prevăzut de art.21 alin.(1) și (2), respectiv art.24 din Constituție.

9. **Judecătoria Oradea – Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. În acest sens, se arată că dispozițiile art.I pct.20 din Legea nr.138/2014 nu îngădesc accesul liber la justiție, reglementând doar modalitatea de învestire cu formulă executorie a titlurilor executorii altele decât hotărârile judecătorești. Încuviințarea executării silite dispusă de executorul judecătoresc este o procedură formală supusă controlului legalității sau temeiniciei conform art.666 alin.(6) din Codul de procedură civilă; o atare soluție legislativă fluidizează procedura executării silite și nu afectează puterea judecătorească, neputându-se, astfel, constata o ingerință în îndeplinirea justiției.

10. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art.I pct.20 și pct.29 din Legea nr.138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe. În realitate, având în vedere prevederile art.62 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 21 aprilie 2010, potrivit căreia „dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. *Intervențiile ulterioare de modificare sau de completare a acestora trebuie raportate tot la actul de bază*”, Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie art.640¹ și art.665 din Legea nr.134/2010 privind

Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.545 din 3 august 2012. Soluția legislativă cuprinsă în aceste dispoziții, în urma republicării Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.247 din 10 aprilie 2015, a fost preluată în art.641 - *Învestirea cu formulă executorie* și art.666 - *Încuviințarea executării silite*, texte asupra cărora Curtea urmează a se pronunța prin prezenta decizie. Acestea au următorul cuprins:

- Art. 641: „(1) *Titlurile executorii, altele decât hotărârile judecătorești, pot fi puse în executare numai dacă sunt investite cu formulă executorie.*

(2) *Cererea de investire cu formulă executorie se soluționează de judecătoria în circumscripția căreia se află domiciliul sau sediul creditorului ori al debitorului, după caz, în cameră de consiliu, fără citarea părților. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul creditorului se află în străinătate, creditorul va putea depune cererea de investire și la judecătoria în circumscripția căreia se află domiciliul său ales.*

(3) *Instanța va verifica dacă înscrisul întrunește toate condițiile de formă cerute de lege pentru a fi titlu executoriu, precum și alte cerințe în cazurile anume prevăzute de lege.*

(4) *Încheierea prin care se respinge cererea de investire cu formulă executorie poate fi atacată numai cu apel de către creditor, în termen de 5 zile de la comunicare.*

(5) *Încheierea prin care se admite cererea de investire cu formulă executorie nu este supusă niciunei căi de atac, dar legalitatea acesteia poate face obiectul contestației la executare.*

(6) *Formula executorie are următorul cuprins:*

«Noi, Președintele României,

Dăm împuternicire și ordonăm executorilor judecătorești să pună în executare titlul (Aici urmează elementele de identificare a titlului executoriu.) pentru care s-a pronunțat prezenta încheiere de investire cu formulă executorie. Ordonăm agenților forței publice să sprijine îndeplinirea promptă și efectivă a tuturor actelor de executare silită, iar procurorilor să stăruie pentru ducerea la îndeplinire a titlului executoriu, în condițiile legii. (Urmează semnătura președintelui completului și a grefierului.)»”.

- Art.666: „(1) Cererea de executare silită se soluționează în maximum 3 zile de la înregistrarea ei.

(2) Executorul judecătoresc se pronunță asupra încuviințării executării silite, prin încheiere, fără citarea părților. Motivarea încheierii se face în cel mult 7 zile de la pronunțare.

(3) Încheierea va cuprinde, în afara mențiunilor prevăzute la art. 656 alin.(1), arătarea titlului executoriu pe baza căruia se va face executarea, suma, atunci când aceasta este determinată sau determinabilă, cu toate accesoriile pentru care s-a încuviințat urmărirea, când s-a încuviințat urmărirea silită a bunurilor debitorului, și modalitatea concretă de executare silită, atunci când s-a solicitat expres aceasta.

(4) Încuviințarea executării silite permite creditorului să ceară executorului judecătoresc competent să recurgă, simultan ori succesiv, la toate modalitățile de executare prevăzute de lege în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Încuviințarea executării silite produce efecte pe întreg teritoriul țării. De asemenea, încuviințarea executării silite se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

(5) Executorul judecătoresc va respinge cererea de încuviințare a executării silite numai dacă:

1. cererea de executare silită este de competența altui organ de executare decât cel sesizat;

2. hotărârea sau, după caz, înscrisul nu constituie, potrivit legii, titlu executoriu;

3. înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, nu este investit cu formulă executorie;

4. creanța nu este certă, lichidă și exigibilă;

5. debitorul se bucură de imunitate de executare;

6. titlul cuprinde dispoziții care nu se pot duce la îndeplinire prin executare silită;

7. există alte impedimente prevăzute de lege.

(6) Încheierea prin care s-a dispus încuviințarea executării silite poate fi supusă controlului instanței de executare pe calea contestației la executare, în condițiile legii. Încheierea prin care se respinge cererea de încuviințare a executării silite poate fi contestată de către creditor, în termen de 15 zile de la comunicare, la instanța de executare”.

14. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate încalcă dispozițiile constituționale ale art.21 alin.(1) și (2) privind accesul liber la justiție, art.24 privind dreptul la apărare, art.124 privind înfăptuirea justiției, art.125 privind statutul judecătorilor și art.126 alin.(5) privind interdicția înființării de instanțe extraordinare. De asemenea, Curtea reține că, în motivarea excepției de neconstituționalitate, este invocat, în mod implicit, și art.1 alin.(5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legilor.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.641 din Codul de procedură civilă, Curtea reține că acestea reglementează cu privire la investirea cu formulă executorie. Această instituție a fost consacrată prin dispozițiile art.269 din Codul de procedură civilă din 1865, art.374 alin.1 din cod

stabilind, inițial, că nici o hotărâre nu se poate executa dacă nu este investită cu formula executorie prevăzută la art.269 alin.1, iar, ulterior, după modificările aduse prin Legea nr.459/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.994 din 13 decembrie 2006, că hotărârea judecătorească sau alt titlu se execută numai dacă este investit cu formula executorie prevăzută la art.269 alin.1. De asemenea, art.374¹ din cod, cuprinzând o normă cu caracter general, prevedea că „*Înscrierile cărora legea le recunoaște caracterul de titlu executoriu sunt puse în executare fără investirea cu formula executorie*”.

16. Cu privire la investirea cu formula executorie, Curtea, în jurisprudența sa referitoare la prevederile corespondente din Codul de procedură civilă din 1865, a reținut că aceasta este un ordin dat în numele Președintelui României organelor de executare, agenților administrativi și procurorilor ca, după caz, să procedeze la executarea hotărârii sau să sprijine această executare. Așa fiind, rezultă că Președintele României, ca șef al puterii executive, dă structurilor acesteia un ordin care are semnificația colaborării puterilor statului la aplicarea Constituției și a legilor, ceea ce nu înfrânge principiul constituțional al separației puterilor în stat (a se vedea Decizia nr.162 din 21 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.610 din 14 decembrie 1999, Decizia nr.163 din 21 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.624 din 21 decembrie 1999, Decizia nr.471 din 17 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.418 din 22 iunie 2007, Decizia nr.740 din 13 septembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.714 din 23 octombrie 2007, Decizia nr.1607 din 9 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.82 din 1 februarie 2011, Decizia nr.1262 din 27 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.47 din 20 ianuarie 2012, sau Decizia nr.389 din 26 aprilie 2012, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr.383 din 7 iunie 2012). De asemenea, Curtea a statuat că, „în cadrul procedurii de investire cu formula executorie a hotărârilor judecătorești, instanța nu judecă fondul cauzelor, ci îndeplinește o formalitate necesară punerii în executare a acestora de către organele competente. Prin urmare, în această fază procesuală nu sunt puse în discuție drepturi sau interese ale părților [...]” (Decizia nr.1262 din 27 septembrie 2011, *precitată*).

17. Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă la 15 februarie 2013, legiuitorul a renunțat la exigența investirii cu formulă executorie, astfel încât nici hotărârile judecătorești și nici înscrisurile cărora legea le recunoaște caracterul de titlu executoriu nu mai sunt supuse investirii cu formulă executorie, ele fiind supuse doar încuviințării executării silită la instanța de executare. După intrarea în vigoare a Legii nr.138/2014, legiuitorul a reintrodus investirea cu formulă executorie numai în privința titlurilor executorii altele decât hotărârile judecătorești, această operațiune fiind realizată de judecătoria în circumscripția căreia se află domiciliul sau sediul creditorului ori al debitorului, după caz, în cameră de consiliu, fără citarea părților.

18. Având în vedere cele anterior arătate, Curtea observă o lipsă de stabilitate a normelor juridice care reglementează instituția investirii cu formulă executorie, acestea fluctuând în mod radical într-un interval temporal mai mic de 2 ani. Soluția legislativă la care s-a ajuns, respectiv investirea cu formulă executorie numai a titlurilor executorii altele decât hotărârile judecătorești, în privința căreia jurisprudența anterior citată a Curții își păstrează valabilitatea, respectă, în sine, exigențele art.124 și 126 din Constituție referitoare la înfăptuirea justiției și competența instanțelor judecătorești, întrucât acestea, bucurându-se de garanțiile de independență și imparțialitate, certifică faptul că aceste înscrisuri sunt apte, din punct de vedere juridic, să fie valorizate prin executare silită, așadar, de a fi titluri executorii; în acest sens, art.641 alin.(3) din cod menționează că instanța

judecătorească verifică dacă „înscrisul întrunește toate condițiile de formă cerute de lege pentru a fi titlu executoriu, precum și alte cerințe în cazurile anume prevăzute de lege”. În consecință, numai prin mijlocirea instanțelor judecătorești se poate da un ordin în numele Președintelui României organelor de executare, agenților administrativi și procurorilor ca, după caz, să procedeze la executarea hotărârii sau să sprijine această executare. Acest ordin confirmă forța executorie a înscrisului și deschide posibilitatea creditorului de a apela la forța de constrângere a statului. Așadar, punerea în executare silită a titlului executoriu, altul decât o hotărâre judecătorească, este condiționată, în primul rând, de investirea sa cu formulă executorie, iar, în al doilea rând, de cererea de executare silită formulată de către creditor și încuviințată de executorul judecătoresc. În schimb, hotărârile judecătorești prevăzute la art.632 alin.(2), art.633 și art.634 din cod nu sunt supuse acestei formalități, întrucât este de la sine înțeles că acestea, fiind titluri executorii și ținând seama de faptul că emană în mod direct de la puterea judecătorească, dau posibilitatea creditorului de a apela la agenții puterii executive în vederea executării silite. De aceea, în privința hotărârilor judecătorești, creditorul trebuie să formuleze doar o cerere de executare silită, cerere supusă încuviințării executorului judecătoresc. În consecință, Curtea constată că art.641 din Codul de procedură civilă nu încalcă art.1 alin.(5) din Constituție, conținutul său normativ fiind unul clar, precis și previzibil. De asemenea, soluția legislativă cuprinsă în textul analizat este în conformitate cu prevederile art.21 alin.(1) și (2) și art.124 din Constituție, întrucât autoritatea care dispune investirea cu formulă executorie - procedură necontencioasă - este o instanță judecătorească, care, la rândul său, beneficiază de garanțiile de independență și imparțialitate inerente dreptului la un proces echitabil. De asemenea, lipsa citării părților respectă exigențele art.21 din Constituție, având în vedere că această procedură nu vizează drepturile sau interesele părților (a se vedea și par.16 al prezentei decizii). Curtea mai observă că dispozițiile art.24 din

Constituție, primate prin prisma debitorului, art.125 din Constituție, care reglementează statutul constituțional al judecătorilor, și art.126 alin.(5) referitor la instanțele extraordinare nu sunt incidente în analiza referitoare la constituționalitatea art.641 din Codul de procedură civilă.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.666 din Codul de procedură civilă, Curtea reține că, în redactarea inițială a Codului de procedură civilă aplicabilă în perioada 15 februarie 2013-18 octombrie 2014, data intrării în vigoare a Legii nr.138/2014, încuviințarea executării silite a hotărârilor judecătorești și înscrisurilor cărora legea le recunoaște caracterul de titlu executoriu se realiza de către instanța de executare, respectiv de judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care urma să facă executarea, creditorul putând alege un executor judecătoresc din raza curții de apel unde se află imobilul, unde se află domiciliul/ sediul debitorului sau unde urmează a se face executarea [art.650 alin.(1) și (2), art.651 alin.(1) și art.665 alin.(1)]. După intrarea în vigoare a Legii nr.138/2014, procedura încuviințării executării silite a fost regândită, în sensul că hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii – acestea din urmă învestite cu formulă executorie - se pun în executare silită de către executorul judecătoresc numai după ce acesta încuviințează executarea silită [în prezent, art.666 din Codul de procedură civilă].

20. Având în vedere noul cadrul normativ, Curtea reține că, de principiu, titlul executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească sau de un înscris, altul decât o hotărâre judecătorească, învestit cu formulă executorie, poate fi pus în executare silită la cererea creditorului în măsura în care debitorul nu a executat de bunăvoie obligația stabilită în sarcina sa prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu [a se vedea, în acest sens, art.622 alin.(1) și (2) din Cod]. Creditorul, prin formularea cererii de executare silită, solicită concursul statului în realizarea și concretizarea titlului său. Dacă învestirea cu formulă executorie are

semnificația unui ordin dat pentru a pune în executare titlul executoriu, fiind o formalitate necesară sub aspectul colaborării puterilor în stat - așadar, ea exprimă mai degrabă o relație între autoritățile publice, și nu între creditor și debitor -, în schimb, încuviințarea executării silită are semnificația apelării la forța de constrângere a statului în sensul punerii în executare silită a titlului executoriu, debitorul obligației suportând, astfel, în mod direct, consecințele acestei operațiuni. Ea deschide posibilitatea realizării efective a obligațiilor care incumbă în sarcina debitorului, iar creditorul, prin forța de constrângere a statului, neutralizează libertatea de acțiune a debitorului, realizându-și creanța în dauna voinței acestuia.

21. Curtea observă că, potrivit jurisprudenței sale, „procesul civil constituie activitatea desfășurată de instanță, părți, organe de executare și alte persoane sau organe care participă la îndeplinirea de către instanțele judecătorești a justiției în cauzele civile, în vederea realizării sau stabilirii drepturilor și intereselor civile deduse judecării și executării silită a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii. Așadar, procesul civil parcurge două faze: judecata și executarea silită, aceasta din urmă intervenind în cazul hotărârilor susceptibile de a fi puse în executare cu ajutorul forței de constrângere a statului sau a altor titluri executorii, în măsura în care debitorul nu își execută de bunăvoie obligația” (Decizia nr.458 din 31 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.256 din 17 aprilie 2009). Executarea unei sentințe, a oricărei instanțe, trebuie considerată ca făcând parte integrantă din „proces” în sensul art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Hotărârea din 19 martie 1997, pronunțată în cauza *Hornsby împotriva Greciei*, par.40, Hotărârea din 12 iulie 2007, pronunțată în cauza *S.C. Ruxandra Trading S.R.L. împotriva României*, par.52, Hotărârea din 7 ianuarie 2014, pronunțată în cauza *Fundația Cămine de Elevi ale Bisericii Reformate și Stanomirescu împotriva României*, par.55). Raportând cele anterior expuse la cauza de față, Curtea reține că, prin formularea

cererii de executare silită, creditorul solicită declanșarea celei de-a doua faze a procesului civil, respectiv executarea silită.

22. Caracterul unitar al procesului civil impune respectarea garanțiilor ce caracterizează dreptul la un proces echitabil, sub aspectul independenței și imparțialității autorității, atât în faza judecătii, cât și a executării silite (a se vedea *mutatis mutandis* și Decizia nr.503 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.892 din 9 decembrie 2014, par.16, prin care Curtea a statuat în sensul că, prin încuviințarea executării silite de către instanța judecătorească, este respectat caracterul unitar al procesului civil, plasând executarea silită sub controlul instanțelor judecătorești). Curtea, prin Decizia nr.458 din 31 martie 2009, a stabilit că declanșarea celei de-a doua etape a procesului civil se poate realiza doar prin exercitarea controlului judecătoresc cu privire la aceasta. Este o exigență constituțională care trebuie respectată de legiuitor, indiferent de actul normativ care reglementează procedura executării silite (Codul de procedură civilă din 1865 sau Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă) și de faptul că legea impune sau nu obligația investirii cu formulă executorie a hotărârii judecătorești sau a titlurilor executorii altele decât hotărârile judecătorești, după caz.

23. În acest context, Curtea constată că, potrivit art.666 alin.(5) din Codul de procedură civilă, prin încuviințarea executării silite se verifică dacă: cererea de executare silită este de competența altui organ de executare decât cel sesizat; hotărârea sau, după caz, înscrisul nu constituie, potrivit legii, titlu executoriu; înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, nu este investit cu formulă executorie; creanța nu este certă, lichidă și exigibilă; debitorul se bucură de imunitate de executare; titlul cuprinde dispoziții care nu se pot duce la îndeplinire prin executare silită; există alte impedimente prevăzute de lege. Analizând aceste aspecte, Curtea reține, pe de o parte, că competența executorului judecătoresc de a

verifica dacă înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, constituie, potrivit legii, titlu executoriu [art.666 alin.(5) pct.2 din Cod] se suprapune cu competența instanței judecătorești ca în procedura învestirii cu formulă executorie a acestuia să verifice dacă înscrisul întrunește toate condițiile de formă cerute de lege pentru a fi titlu executoriu, ceea ce echivalează cu posibilitatea acordată executorului judecătoresc de a controla legalitatea unei hotărâri judecătorești, iar, pe de altă parte, competența executorului judecătoresc menționată la art.666 alin.(5) pct.4-7 din Cod presupune realizarea unor aprecieri făcute de acesta care excedează competenței sale de punere în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii [art.7 lit.a) din Legea nr.188/2000 privind executorii judecătorești, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.738 din 20 octombrie 2011]. Or, Constituția recunoaște numai judecătorului *jurisdictio* și *imperium*, adică puterea de a „spune” dreptul și de a impune executarea forțată a hotărârilor/ a da hotărâri cu putere de executare silită (a se vedea Decizia nr.96 din 24 septembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.251 din 17 octombrie 1996, Decizia nr.339 din 18 iulie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.170 din 25 iulie 1997, sau Decizia nr.189 din 10 octombrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.92 din 22 februarie 2001). Așadar, Curtea constată că nu este de competența executorului judecătoresc să dispună el însuși executarea titlului executoriu, acesta putând efectua numai acte de executare în cadrul procedurii declanșate de către o instanță judecătorească. Intervenția instanței judecătorești nu se poate realiza *ex post*, eventual pe calea soluționării unei contestații la executare, conform art.712 din Cod, întrucât hotărârea acesteia nu poate nici înlătura și nici acoperi viciul de neconstituționalitate al actului care a declanșat executarea silită, fază a procesului civil, respectiv caracterul său extrajudiciar.

24. Executorul judecătoresc, deși îndeplinește un serviciu public, îl reprezintă pe creditor în raportul execuțional care s-a născut între creditor și debitor, fiind, practic, un agent al acestuia; de altfel, onorariul său, parte a cheltuielilor de executare, chiar dacă, în final, cade în sarcina debitorului, este avansat de creditor [art.670 din Codul de procedură civilă]. Astfel cum s-a subliniat și în Decizia nr.458 din 31 martie 2009, executorul judecătoresc nu face parte din autoritatea judecătorească, iar activitatea sa, potrivit art.4 din Legea nr.188/2000, se află sub coordonarea și controlul Ministerului Justiției. Mai mult, acesta nu dispune de *imperium* - atribut care caracterizează numai judecătorul - pentru a da o hotărâre în baza căreia se dispune declanșarea executării silite, respectiv încheierea de încuviințare a executării silite, și nu beneficiază de atribuțiile de imparțialitate și de independență specifice numai instanțelor judecătorești (a se vedea și jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârea din 22 mai 1998, pronunțată în cauza *Vasilescu împotriva României*, par.41, Hotărârea din 6 mai 2003, pronunțată în cauza *Kleyn și alții împotriva Olandei*, par.190, sau Hotărârea din 15 octombrie 2009, pronunțată în cauza *Micallef împotriva Maltei*, par.93-99).

25. Expunerea de motive a legii, avizul Consiliului Legislativ și punctul de vedere al Guvernului nu fac nici o referire la Decizia Curții Constituționale nr.458 din 31 martie 2009; expunerea de motive a legii menționează doar că noua soluție legislativă este justificată de „creșterea volumului de activitate al instanțelor de executare din cauza numărului relativ mare de cereri de încuviințare a executării silite” și că, „pentru a elimina inconvenientul rezultat din această sporire a competenței [instanțelor judecătorești – sn], se impune eliminarea etapei de încuviințare a executării silite din competența instanței și atribuirea acestei sarcini executorului judecătoresc”. În consecință, prin adoptarea Legii nr.138/2014, încuviințarea executării silite a fost dată în competența executorului judecătoresc,

ceea ce echivalează cu preluarea în noul Cod de procedură civilă a unei soluții legislative constatată în precedent ca fiind neconstituțională. Indiferent de motivațiile care au fost avute în vedere la adoptarea Legii nr.138/2014, legiuitorul nu poate încălca exigențele constituționale stabilite prin deciziile anterioare ale Curții Constituționale, ci trebuie să găsească alte modalități de rezolvare a dificultăților întâmpinate în practică în acord cu Constituția. În acest sens, Curtea, în repetate rânduri, a statuat că „adoptarea de către legiuitor a unor norme contrare celor hotărâte într-o decizie a Curții Constituționale, prin care se tinde la păstrarea soluțiilor legislative afectate de vicii de neconstituționalitate, încalcă Legea fundamentală. Or, într-un stat de drept, astfel cum este proclamată România în art.1 alin.(3) din Constituție, autoritățile publice nu se bucură de nicio autonomie în raport cu dreptul, Constituția stabilind în art.16 alin.(2) că nimeni nu este mai presus de lege, iar în art.1 alin.(5) că respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie” [a se vedea Decizia nr.1018 din 19 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 22 iulie 2010, Decizia nr.195 din 3 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 18 aprilie 2013, și Decizia nr.463 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.704 din 25 septembrie 2014, par.38].

26. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat importanța principiului constituțional general al comportamentului loial și a stabilit că „revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art.147 alin.(4) din Constituție referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale (a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr.1257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr.1431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr.58 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr.51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2012, Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.477 din 12 iulie 2012, Decizia nr.924 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.787 din 22 noiembrie 2012, sau Decizia nr.260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.318 din 11 mai 2015). În aceste condiții, Curtea reține că legiuitorul, încălcând autoritatea de lucru judecat și efectele *erga omnes* ale deciziei de constatare a neconstituționalității, a procedat într-un mod contrar comportamentului constituțional loial de care acesta trebuie să dea dovadă față de instanța constituțională și față de jurisprudența acesteia. Întrucât respectarea jurisprudenței Curții Constituționale constituie una dintre valorile care caracterizează statul de drept, Curtea constată că obligațiile constituționale care rezultă din jurisprudența sa circumscriu cadrul activității legislative viitoare; or, în cauza de față, Curtea reține că, prin adoptarea unei soluții legislative similare cu cea constatată, în precedent, ca fiind contrară dispozițiilor Constituției, legiuitorul a acționat *ultra vires*, încălcându-și obligația constituțională rezultată din art.147 alin.(4).

27. Având în vedere cele anterior expuse, Curtea urmează a constata încălcarea art.21 alin.(3) și art.124 din Constituție, prin prisma faptului că începerea/ declanșarea procedurii executării silite este sustrasă controlului judecătoresc, astfel că nu sunt respectate exigențele dreptului la un proces echitabil, sub aspectul imparțialității și independenței autorității, înfăptuirea justiției fiind „delegată” executorului judecătoresc, precum și a art.147 alin.(4) din Constituție, întrucât legiuitorul nu a respectat Decizia Curții Constituționale nr.458 din 31 martie 2009, ignorând exigențele constituționale stabilite prin aceasta. De asemenea, Curtea, reținând încălcarea prevederile constituționale antereferite,

constată că soluția legislativă contravine și dispozițiilor art.1 alin.(4) și art.126 alin.(1) din Constituție, prin prisma exercitării de către executorii judecătorești a unei activități specifice instanțelor judecătorești.

28. Cu privire la efectele pe care urmează a le produce prezenta decizie, Curtea constată că, pe perioada de activitate a unui act normativ, acesta se bucură de prezumția de constituționalitate, astfel încât decizia nu se va aplica în privința procedurilor de executare silită încuviințate până la data publicării sale, aplicându-se, în schimb, în privința contestațiilor la executare formulate împotriva încheierii de încuviințare a executării silite date de executorul judecătoresc aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data publicării prezentei decizii, precum și în cele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus menționată. De asemenea, odată cu publicarea deciziei Curții Constituționale, legiuitorul, în temeiul art.147 alin.(1) din Constituție, are obligația de a pune de acord întreaga procedură de încuviințare a executării silite cu dispozițiile Constituției constatate a fi încălcate prin prezenta decizie, așadar, implicit, cu decizia Curții Constituționale, ale cărei considerente și dispozitiv sunt general obligatorii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, par.77), și să procedeze, în consecință, la respectarea exigențelor constituționale. Până la adoptarea soluției legislative corespunzătoare, ca o consecință a prezentei decizii de admitere a excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că instanțele judecătorești urmează să aplice în mod direct art.21 alin.(3), art.124 și art.126 alin.(1) din Constituție, devenind, astfel, competente să încuviințeze executarea silită [a se vedea *mutatis mutandis*, cu privire la aplicarea directă a Constituției, Decizia nr.186 din 18 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.213 din 16 mai 2000, sau Decizia nr.774 din 10 noiembrie 2015, nepublicată până la data pronunțării prezentei decizii]. Așadar, din ziua publicării prezentei

decizii, competența executorilor judecătorești de a încuviința executarea silită încetează.

29. Totodată, Curtea reține că dispozițiile art.24, art.125 și art.126 alin.(5) din Constituție nu au incidență în privința soluționării excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.666 din Codul de procedură civilă, invocarea art.24 din Constituție putând avea incidență numai în privința contestației la executare, iar celelalte două texte constituționale nu sunt aplicabile în procedura executării silite.

30. Invocarea pretinsei imprecizii a normelor procedural civile în materia executării silite cu privire la problema executării voluntare și de bunăvoie a unui titlu executoriu este dedusă din coroborarea art.622 cu art.664 și următoarele din Codul de procedură civilă, însă, aspectele învedereate reprezintă mai degrabă chestiuni care țin de interpretarea și aplicarea legii, revenind instanțelor judecătorești competența de a soluționa problemele ridicate de autorul excepției pe calea contestației la executare. Totuși, Curtea subliniază faptul că executarea voluntară și de bunăvoie nu trebuie să fie un aspect iluzoriu al procedurii de executare, întrucât, potrivit art.622 alin.(2) din Codul de procedură civilă, numai în cazul în care nu se realizează o atare executare a obligației, aceasta va fi adusă la îndeplinire prin executare silită, așadar, prin declanșarea celei de-a doua faze a procesului civil, respectiv executarea silită.

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.641 din Codul de procedură civilă și cu majoritate de voturi în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.666 din Codul de procedură civilă,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Liana-Corina Alexan și Maria Alexan în Dosarul nr.24522/271/2014 al Judecătorei Oradea – Secția civilă și constată că dispozițiile art.641 din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că dispozițiile art.666 din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătorei Oradea – Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 decembrie 2015.